

La Tomba, l'Efígie i la Figura de Pere el Gran

Aquesta setmana han acabat els treballs de restauració de les tombes comtals del monestir de Santes Creus. Entre elles es troba la de Pere el Gran, rei d'Aragó i comte de Barcelona, entre altres títols de sobirania. Per casualitat, o feliç coincidència, els treballs van començar mentre es feia l'exposició commemorativa Convidats d'Honor en el Museu Nacional d'Art de Catalunya, una magnífica antologia de l'art català, amb un bon recull de peces d'art gòtic. Entre elles destacava una peça d'alabastre del segle XIII, la qual s'anomenava de Sant Carlemany. El motiu del nom es diu que prové de fa dos o tres segles, dient que es va fer per la requesta del monarca carolingi. Tanmateix, la peça d'alabastre, testimoni mut, parla per ella mateixa, ja que llueix sense cap dissimul les armes del Casal de Barcelona. Aquesta contradicció flagrant correspon a tantes que han volgut amagar i desfer la nostra història. Per això, crec sense dubte que aquesta imatge

correspondria al mateix monarca català Pere el Gran, o a un dels membres de la nissaga a partir de Jaume I. Però encara n'hi ha més proves que avalen a Pere el Gran.

En la mateixa exposició es troba una pintura magnífica del gòtic que mostra la crucifixió de Sant Pere. La pintura s'explica com un encàrrec del comte Pere el Gran en lloança del seu sant i patró. Si la mirem atentament trobarem més coses, doncs la pintura sempre ha representat el món contemporani mitjançant diferents personatges vius. En l'escena es troba dret un personatge senyorial, cobert d'una capa negra, que no sembla ben bé l'original, i la seva figura i faccions s'adiuen amb les de l'estàtua d'alabastre. En aquest cas, podríem suposar que són fetes a partir d'un model semblant, però jo diria que és el mateix. Aquest personatge mira als ulls de Sant Pere, clavats de cap per avall, i sobre el cap del nostre personatge, sosté una tiara que representa el Papa. En aquest cas, la inclinació del cap sembla més un motiu de càrrega i de compassió, com demanant clemència al mateix Sant Pere. Si repassem la biografia de Pere El Gran, veurem quin gran destret va haver d'enfrontar degut a la Croada decretada contra ell i els catalans. Acompanyada d'una excomunió, i de la invasió dels francesos, pensant a repetir l'èxit de la Croada contra els Albigesos.

La victòria de Pere el Gran va comportar la llibertat dels catalans i el cim del poder de la nissaga dels comtes del Conflent. I per això, en honor i glòria, o més aviat com a ex-vot, va dedicar aquesta pintura al primer Papa de l'Església, el qual va protegir al comte català. Si algun resultat s'obté de totes les recerques genètiques i antropològiques, no crec que facin sinó confirmar tot allò que es fa evident als nostres ulls. Per altra banda, podem anar a veure la restauració de les tombes aprofitant que el monestir de Santes Creus ja torna a estar obert al públic.

Sergi Turiella

Font:

Publicat al bloc "Els Ponts de Sant Boi"

<http://sturiella.blogspot.com/2010/07/la-tomba-lefigie-i-la-figura-de-pere-el.html>